

A József Attila Tudományegyetem beszámolója

1948—1967

A szegedi tudományegyetem nagy évfordulók előtt áll: 1971-ben lesz fennállásának félévszázados évfordulója, 1972-ben pedig közvetlenül elődjének, a kolozsvári egyetemnek centenáriuma. Illő, hogy e jeles dátumokra elkészüljön az egyetem történetének korszerű és alapos történeti monográfiája. Ennek alapvető forrásai a tanrendek és az évi beszámolók. Hosszú éveken át hiányzó beszámolókat pótol ez a másfél száz lap terjedelmű könyvecske, amely az egyetem múltjának általában, különösen pedig a felszabadulás utáni történetének fontos forrása.

Az 1968-as jelzéssel, de a múlt tanév végén napvilágot látott munkában az egyetem történetét vázlatát *Marionyi János* nyújtja. *Serfőző Lajos* a párt, *Bíró János* a szakszervezet, *Ambrus György* az ifjúsági mozgalom tevékenységét vizsgálja föl a jelzett időszakban. *Herczeg Ferenc* és *Mihály Ferenc* az egyetem épületeinek, felszerelésének, följújtásainak adatait sorakoztatja föl. *Ketskemény István* az oktatói munkát tekinti át fejlődésében és karonként. *Csukás István* a tudományos munkát vizsgálja. *Havasi Zoltán* a könyvtár tevékenységét ismerteti. *Gruber László* és *Szentirmai László* a kulturális munka eredményeiről ad számot. *Rusoly József* az egyetemi lapokat méltatja. *Tari János* pedig a testnevelés és sport helyzetét rajzolja meg.

A legtöbb adatot tartalmazó összeállítással, táblázattal (az egyetem vezetőinek jegyzéke, az oktatói létszám alakulása, a félévi rendszer, a hallgatók létszáma, a végzetek elosztása, a tandíj és ösztöndíj rendszer) *Devich Andor* szerepel, akinek kutatásaira több más szerző is utal. Bizonyára a várt nagy egyetem történeti monográfiának is elsősorban az ő kutatómunkájára kell támaszkodnia. Amit a monográfia elkészítéséhez tanulmányának végén *Marionyi János* javasol, csak helyeselhetjük. Bár nem ennek az időszaknak körébe tartozik, mégis sajnálom, hogy a közvetlenül a felszabadulást követő évek története nem kapott ebben helyet, legalább annyira, amennyire *Rusoly József*, a magyar tárgykörében megtette. Ez ugyanis sokmindent érthetőbbé tett volna a későbbi fejlődésből, mintegy megalapozta volna azt a két évtizedet, melyet a beszámoló fölöl. Remélem azonban, hogy a felszabadulás közelebb negyedszázados évfordulóján alkalom ad mindezek pótlására. Főként ugyanis ezeknek az éveknek a története nyújt módot arra, az ugyancsak *Marionyi professzortól* helyesen sürgetett tennivalóra, amely az egyetem mai hallgatóságának az egyetemi haladó hagyományokkal való megismerésében, e szellemi örökséggel való öntudatos élemben állana.

Kritikai észrevételünk alig van. Talán csak az egyetemi könyvtár történetének korszakolásában megmutatkozó szubjektívizmus tűnik föl, s föltozódik a kérdés vajon miért csökkent úgy le 1968 után a könyvtári publikációk száma? (123. p.) Amit viszont rosszallunk, csupán technikai hiba, pontosabban hiány: ilyen gazdag névanyagot tartalmazó és kézikönyvszámba menő kiadvány nem nélkülözheti a mutatót. Sőt: hadd javasoljuk már ideleire: az egyetem történeti monográfia indexe a neveken kívül a tárgyköröket is tartalmazza majd, s ezzel növelje meg praktikus használatosságát. Hiszen már ez a kis „kóstoló” is fontos téglája annak az épületnek, amely *Szeged művelődéstörténetét* jelenti, s amelynek megírása szintén elődázhatatlan feladata a szegedi kutatóknak.

PÉTER LÁSZLO

Harmin ezer fiatal munkája

Túl a húszmilliomodik munkaórán

Öt turnus 36 építőtáborban — Fontos és jelentékeny segítség a mezőgazdasági nagyüzemeknek — Megújultak az úttörővárosok

Augusztus 23-án letették a szerszámokat a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség nyári önkéntes építőtáborának ötödik — utolsó — turnusában dolgozó fiatalok. Június 15-től öt váltásban több mint 30 ezer egyetemista, főiskolás és középiskolás leány és fiú dolgozott az ország különböző területein létesített 36 építőtáborban. A táborok lakóinak többsége idén a Duna-Tisza közén, Bács és Pest megye állami gazdaságaiban és termelőszövetkezetekben nyújtott jelentékeny segítséget a nyári mezőgazdasági munkák időben való elvégzésében. Zöltség- és gyümölcsbetakarítás, növényápolás, kukoricacímerezés szerepelt e táborok programjában s a fiatalok nagy kedvvel, lelkesedéssel végezték munkájukat.

Ugyancsak mezőgazdasági munkát végeztek Veszprém, Somogy, Szolnok és Baranya megyék építőtáborosaiban a fiatalok. A mezőgazdasági munka, mint „főprofil” mellett Győr és Borsod megyében csatornaépítésnél, Pest, Fejér és Baranya megyékben pedig út- és vasúthálózat korszerűsítési munkáknál dolgoztak a fiútáborok lakói. Két építőtábor ezen kívül speciális feladatként részt vett az úttörők üdülővárosainak, Csillebércnek és Zánkáknak a rekonstrukciós munkálataiban.

Az elvégzett munkákról most készül a részletes mérleg. Annyi máris bizonyossá vált, hogy az idei önkéntes ifjúsági munkások alaposan túlteljesítették az előző évek eredményeit. A rendelkezésre álló adatok szerint az építőtáborokban dolgozó fiatalok lesztek és „álogattak” több mint 40 ezer mázsa gyümölcsöt s közel 7 ezer mázsa zöltséget, 8 millió szőlőtökön végeztek növényápolási munkákat, út- és vasútépi-

téseken megmozgattak közel 150 ezer köbméter földet, 270 ezer négyzetméteren pedig talajgyengítést végeztek. Az öt turnus mintegy 1 millió 500 ezer munkaórát teljesített, s ezzel egyben az építőtáborok 11 évvel ezelőtti kezdetétől számítva teljesítette a húszmilliomodik munkaórát.

Egyetemi város Ungvárott

Ungvár közelében 80 hektáron kezdik meg az idén az egyetemi negyed építését. Az oktatási épületeket egymás közelében helyezik el, 16 ezer négyzetméter alapterületen. 5 ezer hallgató tanul majd az új egyetem nappali tagozatán (jelenleg több mint 3 ezer a hallgatók száma), az esti tagozaton 12 ezren tanulhatnak. Az új negyedben 12 fakultás, az aula, a könyvtár, a laboratóriumok kapnak helyet. 62 ezer hektáron botanikus kertet és viváriumot létesítenek. Az új negyedben helyet kap a sporttelep — stadionnal, fedettusodával, teniszpályákkal és játékterekkel.

Az új egyetemi negyed tervét harvoni építésszek dolgozták ki. 1500 férőhelyes diákszállót, éttermet, kétszobás házakat és tanári lakóházakat is terveztek.

Tisztavatás — tisztképzés

Augusztus 20-án a Kossuth Lajos téren, az Országház előtt avatták fel ünnepélyes keretek között a hadsereg idén végzett, legfiatalabb tisztjeit. Nagy munka állt mögöttük. Négy év megfeszített tanulás.

A katonatiszti pálya sohasem tartozott a könnyűek közé. A modern hadsereg gyorsan változó követelményei kemény próba elé állítják a tisztjeiket. A tisztképzés feladata az, hogy minden időszakban az adott követelményeknek megfelelően és a lehetőségek maximális kihasználásával felkészítse a fiatalokat a tiszti hivatásra. Néphadseregünk tisztképzése is folytonosan alkalmazkodott a gyorsan változó követelményekhez és lehetőségekhez.

Húsz éve kezdődött. Gigantikus feladat vár a Honvéd, a Kossuth és a Petőfi Politikai Tiszti Akadémiára. Az új hadsereg új szellemű, politikailag teljesen megbízható tisztikarának megteremtése. Ma már elmondhatjuk, hogy sikerrel oldották meg feladatukat.

A társadalmi és haditechnikai fejlődés azonban egyre magasabb követelmények elé állította a tisztképzést. Szükségszerűen emelni kellett a képzés szakmai, ideológiai és általános műveltségbeli színvonalát. 1967-ben az Elnöki Tanács felsőfokú intézetekké nyilvánította a tisztképzőket. Képzési idejük így négy évre emelkedett. Alapvető céljuk ugyanaz, mint a többi felsőoktatási intézményen: a kommunista szakemberképzés. Jól mutatja ezt a tény is, hogy tanterveikben 17–20 századelői óraszámot biztosítanak a társadalomtudományi, a technikai iskolán pedig 45 százalékot a technikai alapozó tárgyak számára. Tisztképzésünkben az a tendencia jelentkezik, amely szerint a támasztott követelmények egyre jobban közelednek a megfelelő polgári szak-képzetség kívánalmához. Éppen ezért vált lehetővé a hadsereg tisztikara egy másik utánpótlási lehetőségének felhasználása. Nevezetesen a társadalmi ösztöndíjak rendszere. Ha valamely felsőoktatási intézmény hallgatója igénybe veszi ezt a lehetőséget, a harmadik évfolyam eredményes elvégzése után, tanulmánya folytatása mellett, katonai tanfolyamokon vesz részt és tiszti rangot kap.

Nehéz hivatás ez. Alapos és biztos szakmai tudást, politikai tájékozottságot és sok személyes helytállást igényel. Hiszen tisztjeinkre fiatal katonák nevelése és nagy értékű harci technika van bízva. Hogy minden tekintetben helyt tudjanak állni pályájukon, ezért végez megfeszített munkát húsz éve a tisztképzés; A huszadik évforduló alkalmából a jövőző hagyományosorozatának első aktusaként avatták fel legifjabb tisztjeinket az Országház előtt.

Nyitrai jubileum

Szeptember 18-án ünnepli a Nyitrai Pedagógiai Fakultás, tanárképző főiskolánk szlovákiai testvérintézménye fennállásának tizedik évfordulóját. A jubileum alkalmából tudományos ülésszakot is rendeznek, amelyre meghívták főiskolánkat. A szegedi küldöttséget, amelynek dr. Szendrei János tanszékvezető főiskolai tanár, és dr. Németh István főiskolai docens a tagja, Gaál Géza igazgatóhelyettes vezeti.

Negyvenöt év szolgálatban

Nyugalomba vonult dr. Kukán Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár, a Szemészeti Klinika igazgatója

Negyvenöt évvel ezelőtt szerezte meg orvosi diplomáját dr. Kukán Ferenc tanszékvezető egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Szemészeti Klinikájának igazgatója. Ez a negyvenöt év a gyógyítás, a betegségek elleni küzdelem humánus feladatának szakadatlan szolgálatában telt el. Idén július 1-ével dr. Kukán Ferenc professzort saját kérésére nyugállományba helyezték. Ünnepélyes rendkívüli egyetemi tanácsülésen dr. Tóth Károly tanszékvezető egyetemi tanár rektor adta át a nyugállományba vonuló neves

professzornak negyvenöt évi munkája megérdemelt elismerését, a Munka Erdemrend Aranyfokozata kitüntetését.

Meghatódott szavakkal búcsúzott a rektor Kukán professzortól, majd üdvözölte a Szemészeti Klinika vezetésével megbízott dr. Kahán Ágost tanszékvezető egyetemi tanárt, valamint az I. számú Sebészeti Klinikára nem tanszékvezető egyetemi tanárrá kinevezett dr. Kulka Frigyes professzort. Orvos-egyetemünk rektora bejelentette azt is, hogy dr. Csanda Endre, dr. Kovács Gábor és dr. Rák Kálmán adjunktusokat egyetemi docensekké nevezték ki.

A rektorj bejelentést követően dr. Berencsi György tanszékvezető egyetemi tanár, orvostudományi dékán búcsúzott a nyugalmába vonuló dr. Kukán Ferenc professzortól s üdvözölte az egyetem újonnan kinevezett oktatóit, majd Kukán professzor köszönte meg a magas kitüntetés és kollegiai jókívánságait, valamint dr. Kahán Ágost és dr. Kulka Frigyes az előléptetésben kifejeződő bizalmát.

Az Elnöki Tanács dr. Tóth Károly rektori és dr. Sávas Gyula docens dékánhelyettesi megbízatását további három évre meghosszabbította.

Dr. Berencsi György orvoskari dékán köszönti az ünnepeltet, orvosegyetemünk ünnepi, rendkívüli rektori tanácsülésén.

